

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna pelit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Zamude povsod!

V nekaj mesecih poteče deset let, odkar je monarhija do takrat le okupirano balkansko ozemlje anektirala in pridobila poleg moči, ugleda in varnosti še precejšen kos dežele. Nekaj je gotovo: Mirni razvoj Avstrije se z aneksijo ni kalil. Od onega trenutka dalje se je oboroževanje vseh držav vršilo kar najhitreje in naši oficijozni v uradu in izven njega so v tem času mnogokrat izjavljali, da velja tudi oboroževanje monarhije namenu obrambe proti hudim sosedom, in so sami priznali, da pričakujejo vojno, najmanj obrambno vojno Avstrije. Toda, če se vojaška država pripravlja na vojno, ne sme misliti le na potrebne kanone, puške, uniforme in na nepotrebne dridnovte, temveč ne nazadnje tudi na mnogo potrebnejšo preskrbo prebivalstva z živili. In tu se je pokazalo kmalu po izbruhu svetovne vojne, da smo v tem pogledu vstopili v vojno popolnoma nepripravljeni. Pomen vojne je avstrijska javnost vedno podcenjevala. Smatrala je vojno kot nekako lahko podjetje, takorekoč kot oborožen izprehod, ki bo končan v nekaj tednih. Pripoveduje se o knezu Gorčakovu, da je rekel, ko so Rusi v aprilu 1877. leta začeli vojno proti Turkom: »Potolkli bomo Turke z našimi kapami«. Stvar je seveda potem šla težje in pri Plevni so bile ruske čete po dolgotrajnem vojskovanju poražene, šele rumunska pomoč jih je izrezala. Pravtako so šli Avstrijci v Bosno z domišljijo, da bodo osvojili deželo »z vojaško godbo«. In enako so vpili demostrujoči patriotje leta 1914. po vojni s Srbijo, ne da bi se jim le sanjalo, da bo »kazenska ekspedicija« pomenjala začetek svetovne vojne.

Socialni demokratje so lahko ponosni, da so kot edini v tej državi kazali ne le na težko odgovornost, ki jo je prinesla vojna napoved, a so odklanjali to odgovornost, ker so izpredvideli, da mora biti srbska vojna že začetek svetovne vojne. Zahtevali pa so tudi takoj, naj država z vso resnostjo kaj ukrene glede preskrbe z živili. Že v prvih mesecih so opozarjali vlado, naj upelje iz nevtralnih držav, predvsem iz Rumunije in Italije, kolikor mogoče največ živil in v državi sami uvede molarjopol za žito. Toda čeprav je v vseh zadevah prednjačila Nemčija, grof Stürgkh ni genil niti z mezincem. Na socialno-demokratične zahteve v interesu ljudske prehrane je odgovoril zasmehovalno, da ne mara posnemati.

Šele v decembru se je izdelovanje belega kruha prepovedalo, šele v aprilu se je odpravila carina na živila in preteklo je zopet več mesecev, predno se je izdala v zagotovitev preskrbe z moko in žitom kaka pametna odredba, kakršne so socialni demokratje v svoji spomenici že osem mesecev prej priporočali. Te zamude so se ponavljale in se niso dale pozneje popraviti. Vsakdo ve, kako prihajajo naše vlade z vsako naredbo prepozno, kako puste, da mine vsaka žetev in da odrede potrebne korake šele, ko je žetev že razvlečena in poskrita. Tako je tudi s preskrbo z mesom. Čakali so toliko časa, da so mesne zaloge radi čezmernega uživanja mesa padle ter nam je sedaj odmerjenih ubogih dvajset dekagramov. Isto je s tobakom. Tudi tukaj opazujemo nezmožnost državne uprave, ki bi pač morala ravno na tem polju zbrati nekaj izkušenj.

Zamude, ki jih je napravila država že v miru, se množijo sedaj na strašen način. Kadar kaj zmanjka, pa čujemo izgovor, da država nima dovolj vagonov in lokomotiv. Iz štrajka Škodovih tovarnen, ki so ustanovile veliko tovarno za lokomotive, in starih lokomotivnih tovarnen, ki so stale pred konkurenco, vzemo nekaj interesantnega. Obstoječe lokomotive tovarne bi mogle proizvajati na leto nad petsto lokomotiv; a napravile so jih večinoma le 200 do 300 na leto, toda ne zaradi tega, da ne bi mogle lokomotiv dogotavljati, temveč, ker ni bilo naročil ne od države, kakor tudi ne od zasebnih železnic. Čeprav so industrialni in kovinski delavci vsako leto zahtevali od vlade, da naj naroči več lokomotiv in vagonov, pa je vlada raje pustila zanemariti železnice. Pa naj bi tovarne za lokomotive oddajale svoje proizvode v inozemstvo! Tako si bo kdo mislil. Toda tu jih ovira zopet kartel, ki je dosegel, da so tovarne avstrijskim železnicam računale višje cene, in seveda se ne bi izplačal trud eksporta. V letih 1911. do 1913. so oddali na primer v inozemstvo le štiri lokomotive. Mi pa ob-

čutimo sedaj tudi te zamude, ki jih je zakrivila vlada že v mirnem času pri naročanju lokomotiv in ker ni nastopila proti kartelom.

V vojni kakor v miru, povsod opažamo pomanjkanje enih in istih predpogojev, povsod iste težke zamude vlade. Toda vlade same ne nosijo posledic teh zamud, tudi ne posedujoči, katere krajsanje živilskih količin ne zadene. Žrtve zamud in nedelavnosti vlad so le nemarniči. Posledice vseh teh pogrškov so najtežji stresljaji te države.

Orožje — edina rešitev.

Najnovejši govori nemških diplomatov v rajstagu so dali entetnim vladam v roke novo orožje. Kar je bilo doslej svetu še kolikortoliko prikrito, zavito v tančice napolizdanih izjav nemške diplomacije, kar je dalo le povod za sumničenje, kar je bilo doslej torev svetu direktno še ne popolnoma dokazano, to je dokazal, oziroma sta dokazala in izjavila državni kancler Hertling in nemški državni tajnik za zunanje zadeve Kühlmann. Skoro bi bilo prišlo do načelnih nasprotstev in razkroja med poslednjim in večino rajstaga ter nemško vlado. Kühlmann je le dejal, da hrepeni Nemčija po močni državnosti znotraj svojih mej in pa, da ne bosta končala strašne vojne le orožje in tajna diplomacija, pa Vsenemcem je bilo že preveč. Vsled teh izjav je bil aneksionizem, ta sveti cilj imperialistov, ogrožen in profaniran. Zagnali so velik vrišč in nagnali Hertlinga, da je povedal, da misli oficijelno Nemčija drugače in potolažil svoje kričače siegfriedlerje, ko jim je obljubil, da se sedanji vojni cilji kljub izvajanjem in popustljivosti državnega tajnika Kühlmanna nič ne spremenijo. Dejal je, da mirovni ponudb ne misli Nemčija sprejeti prej, dokler ne opravi svojega zmagovalnega dela meč. Najprej zmagati, uničiti sovražnika, potem se šele pogajati. Preje pa o miru ni govora. Tako Hertling. In Kühlmann? Šel je, in v stvari preklical svoje prvotno naziranje. Rekel je, da hoče tudi on najprej zmage z orožjem, potem naj šele diplomacija pod zaščito te zmage prične s svojim delom.

Vendar se zdi, kot da je Kühlmannova protizjava in njegov preklek prepozen. Kajti vesti vedo povedati, da išče Nemčija novega zunanjega ministra in ga bo našla tam nekje v danskem poslanstvu. Vsekakor na položaju ne bo zaznamenovati nobene spremembe, kajti Hertling ostane isti kot je bil in njegova vlada tudi, zato bo pa tudi zunanji državni tajnik tej vladi odgovarjajoča osebnost. No, glavno pa je, da odklanja nemška vlada že a priori, načelno, vsako mirovno posredovanje in tako bodo izginila vsa novejša mirovna prizadevanja nekaterih merodajnih entetnih organov in politikov in sprhnela v nič kot iluzije. Zopet bo prišel Wilson, pojavil se bo Lloyd George — naj si je njegovo stališče še tako omajano — in oglašil se bo tudi Clemenceau — ki je bil že blizu padca — ter bodo razkrili javnosti, kakšno rešitev svetovne vojne si predstavlja Nemčija in kakšni so pogoji, ki jih zahteva Nemčija za pričetek mirovnih pogajanj. Novo, močno orožje so dobili ti trije v roke in samozavestno, kakor morda še nikdar, ga bodo vihteli pred svojo javnostjo. In ta jih bo razumela, ker bo videla pred seboj edino možno rešitev v bodočnosti — v nadaljevanju vojne. Sito entetno prebivalstvo bo vpilo še dalje po krvi... Stalo bo pred razjasnitim položajem.

In kaj bo rekla k temu zvesta zaveznica Avstro-Ogrska? Kaj bo dejal minister grof Burian, tisti Burian, ki je pred par dnevi obečal delavskemu svetu miroljubno politiko monarhije? Hertling-Kühlmann in Burian, kakšno nesoglasje! In smemo-li verjeti Burianu, pa saj je govoril pred razburjenimi delavci in vedel, da je z lažjo sedaj pri kraju. Dunaj in Budimpešta govorita danes dovolj jasno. Burian je moral vedeti, da se z delavstvom ne sme več igrati, da ga ne sme več slepiti. Toda, za enkrat mu verjemimo. Verjemimo v njegovo miroljubnost in pripravljenost za mirovna pogajanja. Kaj pa poroče sedaj na izjave v rajstagu, sino zelo radovedni. Ako jim hoče pritrditi, mora priznati, da tudi Avstro-Ogrska odklanja vnaprej vsaka mirovna prizadevanja in »da bodo našli mirovne ponudbe od strani entente le gluha ušesa« tudi v Avstro-Ogrski. Nasprotno pa mora izjaviti odločno, da je drugega mnenja kot pa so v Ber-

linu. Na vsak način pa se mora precizno izjaviti in postaviti monarhijo na eno ali drugo stališče. Važno je, kako se bo tu udeleževala naša pogljobljena zveza z Nemčijo. Ako ostane grof Burian pri izjavah, ki jih je dal delavskemu svetu, kaj poroče k temu najnovejša »pogljobljena« zveza? In kaj bo reklo lačno avstrijsko prebivalstvo?

Politični pregled.

Nov skupni finančni minister. Kakor znano, je bil bivši skupni finančni minister pl. Burian imenovan za vnanjega ministra. Iz ogrskega vladnega vira se poroča, da se bo to vakantno službeno mesto v kratkem spopolnilo. Skupni finančni minister postane baie generalmajor pl. Landwehr. V Avstro-Ogrski je tudi tak kuriozum mogoč.

Slovanski jeziki v češke srednje šole. Na izpolitudo društva čeških profesorjev se bo začela akcija, da naj se uvede v češke srednje šole pouk poljščine in hrvaščine. Pri nas bi bilo tudi kaj takega treba. A dobiti moramo najprej kako slovensko srednjo šolo. Sedaj je nimamo. Tam bi pa lahko uvedli, če že ne kot obligatne, vsaj kot neobligatne predmete, slovenske jezike.

Iz ogrskega parlamenta. V ogrski poslanski zbornici je obrambni minister Szurmaj izjavil, da je vlada vse ukrenila, da se letošnja žetev do zadnjega zrna pospravi. Na tozadevne interpelacije je minister odgovoril: Moštvo letnika 1868. se vrne do 15. septembra, moštvo letnika 1869. pa do 15. decembra. Izmed tistih, ki se vračajo iz ujetništva, dobe oni, ki so uvrščeni v bojne kolone, pri skupni armadi nadaljnje tri tedne, pri honvedih pa štiri tedne dopusta. Tisti pa, ki so že na fronti, dobe o priliki prvega naslednjega dopusta za štiri, oziroma osem tednov daljši dopust. Samostojni posestniki zemljišč dobe za vsa poljska dela dopust. Žetvene stonije se sestavijo tudi letos. Odpust nad 42letnega moštva — je končno izjavil minister — je nemogoč pred redno zamenjavo vjetnikov.

Dunajska »Arbeiterzeitung« prepovedana v Nemčiji. Nemčija se tega organa nemške socialne demokracije boji, kajti sicer ne moremo razumeti nečuvnega ravnanja, ki ga goje nemške oblasti napram temu listu. »Arbeiterzeitung« piše o tem: »Že to je značilno, da so prepovedali naš list po celi Nemčiji; na eni strani se hvaljo, da pripuste v državo vsak časopis iz sovražnih dežel, na drugi strani pa prepovedo list iz dežele zaveznika. Zakaj? Ker se boje resnice, ki jo list zastopa in oznanja! Pruski minister je v rajstagu izrecno izjavil, da bo kljub splošni prepovedi »predvsem nemškemu časopisju in osebnostim, ki se bavijo s politiko, list odslej pripuščeno«. (Izjava v rajstagu dne 25. maja.) Ali smemo verjeti, da dela ta obljuba dolg? Povzeli smo to iz »Frankfurter Zeitung«, ki konča neki članek o Avstriji z naslednjimi besedami: »V prejšnjem času je bilo mogoče, dobiti si s čitanjem »Arbeiterzeitunge« pravo sliko o razpoloženju ljudskih mas v Avstriji. Sedaj so prepovedali razpošiljanje tega lista v Nemčijo — celo časniškarska uredništva ga ne morejo prejemati, dasiravno se jim je to obljubilo. Zakaj mora to tako biti, imamó seve svoje mnenje.« Nemškega poslanika na Dunaju pa vprašamo, kako je mogoče utemeljevati in upravičevati zatajitev jasne obljube.

Volilna reforma na Ogrskem. Že v bližnjih dneh se prične v ogrski poslanski zbornici razprava o volilni reformi. Ker je pričakovati dolgočasne debate, je v zadnji zbornični seji poslanec grof Arpad Falussi stavil predlog, naj za celo dobo, dokler ne bo zaključena debata, traja zbornična plenarna seja vsak dan od desetih do dveh popoldne in od štirih do osmih zvečer. Predlog je povzročil pri Karolyijevi stranki živahno nevoljo. O Falussijevem predlogu se bo glasovalo v prihodnji seji.

Vprašanje Alzacije-Lorene. Nemški državni zbor je v četrtek nadaljeval razpravo o proračunu državne pisarne in vnanjega urada. Poslanec Hauss (Alzačan) je v debati izjavil, da vlada neprestano zatira alzaško-lorenski ljudski zastop. Razni ukrepi vlade se smejo kritizirati samo v tajnih sejah. Dasiravno so se poslanci aklonili vsem ukazom, je armadno poveljstvo vendar-le pozneje sploh prepovedalo seje deželnega zbora. Alza-

čani trdno zaupajo, da bo državni kancler skrbel za to, da se ustava Alzacije-Lorene ne bo še nadalje kršila. Državni tajnik dr. Wallraf mu je odgovoril: Ne daleč od glavnih mest Alzacije-Lorene stoji nemška zapadna fronta in alzaško-lorenske pokrajine ali pa njih meja so lahko vsak čas pozorišče resnih bojov. Zato še ni prišel čas, da bi se smela dopustiti o bodočem ustroju dežele javna debata. Ker pa bo pri tem sodeloval državni zbor, se bodo upoštevali tudi interesi alzaškega prebivalstva. Govoril je še poslanec grof Westarp, ki je izjavil: Nikdar nismo prikrivali, da se moramo bojevatiti proti politiki mirovne resolucije. Vojaški uspehi so izpremenili položaj tako, da smo se otrsli mirovne resolucije. Proračun je bil potem v drugem branju sprejet. Prihodnja seja bo dne 3. julija.

Dr. Redlich študira jugoslovansko vprašanje. Nemški publicist in glavni urednik berlinske »Vossische Zeitung« dr. Aleksander Redlich, ki je zadnji čas napisal vrsto člankov o nemško-slovanskem vprašanju, je te dni dospel v Zagreb, kjer bo proučeval hrvatsko in jugoslovansko vprašanje. Informiral se bo pri političkih vseh strank.

Miljarde. Po poročilih iz Berlina, bo predložena nemškemu državnemu zboru v najbližnjem času predloga o novem posojilu. Parlament je dovolil že v marcu posojilo 15 milijard mark. Če bo novo posojilo enake visokosti, bi zrastle dolg nemške države na 139 milijard mark, od tega je emitirano za 88 milijard vojnih posojil.

Ukrajina. V »Berl. Tagebl.« piše dr. Lederer o velikanski zmešnjavi, ki vlada tam. Večina ljudi sploh ne pozna etnografskih razlik med seboj in Rusi; zelo težko jih je tudi prepričati o tem. Masa ljudi čuti zajedno z Velikorusi in kijevsko gibanje zadeva čim dalje na večji odpor.

Uvedba vojaško plače. Ljenu in Trockij sta priobčila v imenu ljudskih komisarjev sklep, po katerem določata vojakom rudiče armade plačo, in sicer 150 rubljev za neporočene in 250 rubljev za poročene moške. Neki drugi sklep je odredil vpoklic vseh moških, v letih 1896 in 1897 rojenih, ki so pristojni v Moskvi ali okolici. Komisija, ustanovljena za zatiranje protirevolucije, je sklenila, da ustanovi posebni oddelek za obrambo sovjetske vlade.

Rusija in Ukrajina. Iz Kijeva se brzojavno poroča: Povodom rusko-ukrajinskih mirovni pogodani, se je sklenilo, da se vsa sporna vprašanja, ki bi se pojavila po sklepu miru glede določitve meje, rešijo potom razsodišča.

Španska posreduje za mir? Reuterjev urad poroča iz Madrida: Avstro-ogrski poslanik je imel dolgo trajno konferenco z vnanjim ministrom. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo vlada parlament v kratkem odgodila v svrhu, da najde čas in priliko za mednarodno akcijo velike važnosti.

Amerika v vojni. Amerikanski uradni krogi poročajo, da je dosedaj nabranih za ameriški križ 100,439,291 dolarjev ali 502,196,455 frankov. Splošno cenijo, da bodo nabrali 200 milijonov dolarjev. — Izmed 1,300,000 vojakov, ki so bili poklicani v smislu novega nabornega zakona pod orožje, se jih je izjavilo 6000, da nočejo vsled verskih ozirov izvrševati vojaške službe.

Čilo za strogo nevtralnost. Čilensko poslaništvo v Haagu naznanja iz otvoritvenega govora predsednika čilenske republike izjavo glede vnanje politike. Svetovna vojna, ki uničuje življenjsko silo prijateljskih narodov in katere nadaljevanje Čile obžaluje, utrja vlado v njeni politiki stroge nevtralnosti.

Višja obrtna šola v Ljubljani.

Sedanja vojska nam kaže kako velikega pomena je tehnika za vojujoče se narode, kdor ima boljša tehnična sredstva na razpolago, ta ima tudi večjo moč. To pa velja tudi v vsakdanjem boju za obstanek; narodi s širšo tehnično izobrazbo vedo izkoristiti prirodne zaklade in sile svoje domovine do najvišjih mej in si s tem odpreti neusahljiv vir moči in blagostanja. Višja obrtna šola nudi mladini priliko, da uveljavi svojo nadarjenost in pridnost na tem polju. Stavbarstvu, strojni tehniki in elektrotehniki se obljublja lepa bodočnost doma in drugod. Potreba strokovno izobraženih moči lo velika. — Učenci višje obrtne šole uživajo iste ugodnosti kot učenci višjih razredov gimnazij in realk. Po izvršetku šole stopijo takoj v praktično življenje, odprta pa jim je tudi pot na tehnične visoke šole. Uredba šole, nie namen, ugodnosti in sprejemni pogoji so spoznati iz organizacije zavoda, ki jo tukaj v glavnem podamo.

Višja obrtna šola podaja učencem ono tehnično znanje in ono spretnost, ki sta potrebna za industrialne in obrtne obrate, poleg tega pa tudi višjo stopnjo splošne izobrazbe, tako da postanejo absolventje sposobni, izvrševati kak tehnični obrt na širši podlagi in z višjimi cilji, ali pa zavzemati kot tehnični uradniki odgovornejša mesta v industrialnih obratih.

O delci: Višja obrtna šola ima naslednja dva oddelka:

I. Višja stavbna šola (stavbna strokovna šola) s štirimi letniki in šestmesečno prakso na stavbišču med obema semestroma III. letnika.

Namen: Učenci naj dobe one spretnosti in ono znanje, ki ga potrebujejo stavbni mojstri, stavbni podjetniki in tehnične pomožne moči pri stavbnih obratih in stavbnih uradih.

Ugodnosti: Absolventje imajo pravico do enoletne prostovoljske službe v armadi, osobito pri železniških in telegrafskih polkih, ali do dveletne prostovoljske službe v mornarici. Pri prošnjah za koncesijo stavbenega, zidarskega, kamnoseškega, tesarskega in vodnjakarskega obrta zadošča zanje praktična izobrazba, ki je za eno leto krajša kakor pri drugih prosilcih. Začetne službe dobe navadno pri stavbnih mojstrih in pri stavbnih uradih. Pri oddaji volonterskih mest na državnih železnicah imajo iste ugodnosti in pravice kakor absolventje srednjih in trgovskih šol; tudi pri oddaji praktikantskih mest na carinskih uradih se enako upoštevajo kakor absolventje višje gimnazije ali višje realke.

2. Višja obrtna šola mehanično tehnične smeri s štirimi letniki.

Namen: Učencem se nudi ono teoretično znanje in one praktične spretnosti, ki so potrebne za samostojno izvrševanje obrtnih obratov in za tehnične uradnike strojne industrije in drugih mehanično-tehničnih obrtov in podjetij.

Ugodnosti: Absolventje imajo pravico do enoletne prostovoljske službe v armadi, osobito pri železniških in telegrafskih polkih, in do dveletne prostovoljske službe pri mornarici. Najprej iščejo služb kot tehnične pomožne moči v strojnih in elektrotehničnih tvornicah in v železniških delavnicah, bodisi v risalnih birojih ali pa pri obratih. Odhodno izpričevalo velja kot dokaz usposobljenosti za samostojno izdelovanje in popravo parnih kotlov in za izvrševanje obrta inštaliranja plinovodnih, vodovodnih in razsvetljevalnih naprav. Glede oddaje volonterskih mest pri državnih železnicah in praktikantskih mest pri carinskih uradih uživajo iste ugodnosti kakor učenci višje stavbne šole.

Sprejemni pogoji: Učenci, ki vstopajo v višjo obrtno šolo, morajo biti zadostno večši slovenskega jezika in telesno usposobljeni za uspešno udeležbo pri pouku.

Za vstop v I. razred se zahteva:

Dokaz, da je prosilec star 14 let; da je dovršil z uspehom četrti razred javne srednje šole (nezadostni redi v tujih jezikih se ne upoštevajo, ako ima prosilec v ostalih obveznih predmetih povprečni red »dobro«) ali da je dovršil s povsem povoljnim uspehom tretji razred meščanske šole ali zadnji razred osemrazredne ljudske šole.

Oproščanje od sprejemnega izpita je izključeno. Izpit se polaga iz slovenščine, aritmetike, geometrije, prirodoslovja in po potrebi tudi iz risanja.

Za vstop v II. razred se zahteva ugodna dovršitev I. razreda višje obrtne šole ali pa V. razreda višje realke; prosilci take vrste pa morajo delati sprejemni izpit.

Šolnina znaša za vsak semestr 5 K. Vsak na novo vstopajoči učenec plača 2 K vpisnine. Vpisovanje in sprejemanje učencev se vrši izključno v jesenskem terminu in sicer 14. in 15. septembra. V prihodnjem šolskem letu bo obstojala višja obrtna šola stavbne in mehanično tehnične smeri iz prvih dveh letnikov.

Dnevne beležke.

— Kaj tacega pa še ne! Graška »Tagespost« je prinesla nedavno naslednji inserat: »Sveta Marija z Jezuškom se zamenja za mast. — »Česky Socialist« pravi k temu: Ko je potreba najvišja, Marije pomoč najbližja — prvi nek pregovor. Najbrž le v teoriji — v praksi je to drugače, vsaj kakor kaže gorenji inserat.

— Ko bi ne bilo nedelje...! Tisoči osamljenih žensk žele to tiho in glasno sleherni teden že mesece in leta. Ako sicer delavec komaj pričakuje počitka, ako si cel dolgi teden predstavlja prost dan v mislih z željami, načrti, bojznijo in nadami, tako bi ga sedaj najraje izbrišal iz koledarja, rdečo barvo praznika najraje izpregledal v celem letu. Delavnik more biti dolg, prazna nedelja je brezkončna. Nam samotarjem ni ostalo ničesar, da bi ga izpolnili. Pripravljaja se domače delo, kuha kosilo — toda kdo misli na to, da bi se lotil vsake kuharske umetnosti, ki je prej tvorila s svojo rafiniranostjo naš ponos! Sedaj se kuha tjavendan, najsibo karkoli, ni izberet in tudi ne veselja, da bi se izvršilo dobro. S težavo se tako prerije predpoldne. Čita se časnik, čaka na pošto, ki navadno ne pride, in piše zeleno vojno dopisnico. Nato pride popoldne. Ure so dolge brez konca. Knjiga — odkod se naj vzame mir, da bi se čitala mirna pripovedovanja, ako se ve, da morda v ravno tistem času dežuje krogeč na moža? Poset pri prijateljici, pri sestrah, sorodnikih — čevlji so raztrgani, železnica predraga. Poleg tega je vojna razdrila toliko prijateljstva in ozkosrčno samopašnost postavila na prestol. Ali naj iščem lastno trpljenje, lastno bojazen pri drugih ali brezmišlno nerazumevanje srečnejših? Oboje je pač brez tolažbe. Vsezdramilno sredstvo naših prababic, žensko ročno delo je odpovedalo. Blaga in sukanca manjka in sledaji zadošča komaj za največje potrebe. Gospodarstvo je izgubilo

za nas interes. Zimo osameli mnogo lažje prenašajo. Ako pa se solnce smeji in veseli ljudje hite mimo, zlikane dame, postavni možje, snažni otroci, vsi v skupinah, vsi združeni; ako vsak pojoč ptiček, vsak smejoč se obraz spominja na to, kako lepo bi bilo, in kako žalostno je, tedaj se polášča osamele žene globoka potrtost radi ropa, groznega ropa na srečnih možnostih, katere so se jim provzročile. Edino majhno upanje pustega dne je dnevnik. Ako se najde v njem zadovoljiva vest, da »se boji nadaljujejo«, tedaj se čaka na noč. In trudne zdihujejo osamele žene ter žele vedno: Ako bi ne bilo nedelje...!

—Hrastnik. Člane konsumnega društva opozarjamo, da se sprejemajo dividende znamenke od 2. julija do 15. julija. Vsakdo mora prinesiti člansko knjigo s seboj. Znamenke doma preštejte! Po 15. juliju se ne bodo znamenke več jemale.

—Harstnik. V nedeljo, dne 23. junija se je vršil ven društveni shod rudarjev, ki je bil jako dobro obiskan. Poročal je sodrug Sitter o unijskem zboru. Sprejela se je tudi resolucija glede zahteve mesnih kart. Pri nas imamo namreč mesarja Alojz Logerja, ki misli, da rudarjem ni treba jesti mesa. Vsaj se deli meso samo enkrat na teden, in še tedaj so rudarji ljudje druge vrste. Gospoda dobi že dan popreje meso in polovico več kot delavci. Delavec z veliko družino dobi pol do 1 kg, dočim dobi gospoda z majhno družino 2—3 kg. Gospoda ima cel teden mesa dovolj, delavec ga pa še v nedeljo dobi tako malo, da ne ve kaj, bi napravil. Občinski gospodarski svet naj takoj uvede mesne karte. Res je tudi to, da se v kuhinji meso raznim ljudem deli, kakor tudi v gostilni. Proti temu se mora najodločneje protestirati.

— Vpokojenim učiteljem in učiteljicam! V odborovi seji dne 3. julija 1918 ob 3. uri popoldne bomo sprejemali v društvo vpokojenih učiteljev vse novo zglashene vpokojene učitelje, njihove soproge ali vdove in vpokojene učiteljice. — Korist vsacega zahteva, da se po dopisnici ali osebno vglasite vsaj dopoldne 3. julija 1918 pri društvenem blagajniku Marmontova ulica 18, ali pri društvenem tajniku Vodovodna cesta 28. Priglasite se tudi oni vpokojenci, kateri vlečete pokojnino iz štajerskega, koroškega ali katerega drugega učiteljskega deželnega pokojninskega sklada. Vsak vpokojenec naj pristopi društvu takoj, ko stopi v pokoj, ker je po prenenjenih pravilih doba preskušnje določena na celih šest mesecev. — V slogi in organizaciji je naša moč. Jeden za vse in vsi za jednega in pogumno naprej, da se rešimo v burnih časih. — V Ljubljani, dne 27. junija 1918. — Simon Punčah s. r., blagajnik. Davorin Judnič s. r., društveni tajnik.

— Pevsko društvo »Slavec« ima redne vaje pevškega zbora v društvenih prostorih v »Narodnem domu« (I. nadstropje, levo) vsak torek in petek, in sicer za ženski zbor od pol 8. do pol 9., in za moški zbor od pol 9. do pol 10. zvečer. Odbor vabi one, ki žele še vstopiti v pevski zbor, da to store pri prihodnjih dveh pevskih vajah.

— Tatvine. Vojna zveza je te dni poslala iz Ljubljane v Zagorje sod masti. V Zagorje pa je sod prišel prazen. Ne dolgo tega je bil zopet sod masti na potu od državnega do južnega kolodvora popolnoma izpraznjen.

— Državnim železničarjem v Trstu. Pišejo nam: Po raznih sodrugih smo izvedeli, da je na državni železnici nekaj oseb, ki se prištevajo slovenskim socialnim demokratom in ki agitirajo z vso silo proti vpisovanju slovenskih otrok v slovensko šentvidsko šolo. Po mnenju teh ljudi spadajo slovenski otroci v nemško šolo! Dotičniki niso politično organizirani pri nas, in tudi ne vemo, če so strokovno. Povedati pa moramo, da ne maramo, da se v imenu jugoslovanske socialne demokracije dela za nemški šovinizem. Slovenski otrok spada iz vzgojnih razlogov v slovensko šolo! To ostane pribito. Sodrugom na državni železnici pa priporočamo, da opozore dotične ljudi, da v imenu naše stranke ne sme biti take agitacije.

— Preložitev kurilnic in delavnic južne železnice iz Maribora? Došla je vest, da razmotriva glavno vodstvo južne železnice preselitev kurilnic in delavnic iz Maribora ob potondorsko proggo. To hoče storiti z ozirom na centralizacijo teh svojih podjetij in da si prihrani plačevanje dragih občinskih doklad in podobnih pristojbin. Delavcev v kurilnicah in delavnicah je še danes okoli 200, v mirnem času pa jih je še več. V delavskih krogih vlada velika vznemirjenost.

— Ljubezenska tragedija. Med Hočami in Muto blizu Maribora so našli te dni nekega nadporočnika in neko mlado damo mrtve. Izvršila sta smomor, ker dekličini starši niso hoteli priložiti, da bi se poročila. Žrtvi sta iz Nižjega Avstrijskega.

— Kurentov album. Humoristični almanah. Izdal konzorcij »Kurenta«. Cena 4 K 20 vin. Vsebina: Uvodna beseda. Fran Milčinski: Ali bi ali ne...? F. Golar: Veselje. Ivan Cankar: Resignacija. Rado Murnik: Vojna ljubezen. Junij Brut: Kurja historija. Ferdo Plemič: O Klanjacijski sreči. —ba: Vesela elegija. Damir Feigel: Na krivih poteh. Slike: Maksim Gaspari: Lepšega para na svetu nima. — Po sklepu miru z Rusijo. — Uboghi tobakarji. — Pogled v prihodnjost. — Fran Podrekar: Mir?. — Novo božanstvo 1918. — V dobi pomanjkanja mesa. — Načrt za novo skupino na pročelju ljubljanskega gledališča. —

Hiško Smrekar: Kurent. — Srečna Avstrija! — Vsenemski most do Adrije se maje! — Pametna misel. — Zgodnja dunajska birna. — Razvoj človeka. — Vse zaman! — Cmok — svet in Vsenemec — aneksionist. — Vasovavci sedanjega časa. — Naroča se v uredništvu »Kurenta« v Ljubljani, Stari trg 19, (Zvezna tiskarna). — Kurentov album lepo opremljena edicija z odlično vsebino v besedilu in ilustraciji, ki bo vsakogar razvedrila.

— Čista moka, nularca, na cesti. Ne malo razburjenje občinstva je nastalo v ponedeljek na dunajskem Francovem mostu, ko je padla z voza, na katerem je bilo mnogo vreč, ena vreča, je počila in se je iz nje izsula velika množina čiste nularice na tla. Hud veter je grozil, da moko raznese. A to nesrečo je ubranilo nekoliko lačnih ljudi, kateri so šli takoj na delo. Preden se je mogel veter zaigrati, in preden jo je prisopihal stražnik, je že bila moka izven — nevarnosti.

— Kako govore z ljudmi. »Ponedeljek« poroča: 17. t. m. je prosila deputacija šest žen na okrajnem glavarstvu v Kralovicah, da naj jim dodele kaj moke, kajti v tisti občini ni bilo kaj jesti. Komisar najprej sploh ni hotel govoriti, sele čez dalje časa je sprejel deputacijo ter ji obljubil preskrbeti nekaj koruze; kdaj pa to bude, ne more reči(!). Ko jih je tako odbil, je začela ena izmed žen, mati peterih otrok, jokati, ne vedoč, kaj naj počne ter je rekla, da se bo morala obesiti, če pojde to tako naprej. — A gospod komisar nato: »Škoda vas tako ne bude.« Brez vsega!

— V soboto je bilo štiri leta ko so padli v Sarajevem signalni streli za pričetek že dolgo pripravljane svetovne vojne.

— 125letnica rojstva Jožeta Reslje, ki je iznašel vodni vijak za ladje je minilo dne 29. t. m. Reselj je bil rojen na Češkem, a je služboval na Kranjskem kot gozdarski nadnik. Njegove iznajdbe pa pri nas niso znani ceniti, izkoristili so jo pa Francozi in Angleži. Reselj je živel in umrl leta 1857. v siromašnih razmerah.

— Odmev potopitve parnika »baron Gautsch« pred sodnijo. Iz Pazina poročajo: V kratkem se prične tu razprava proti kapitanu Pavlu Winterju in prvemu ladjinskemu častniku Josipu Luppisu radi pregreška proti varnosti življenja po § 335., ker se pripisuje njuni krivdi katastrofa, ki je zadela parnik »baron Gautsch« dne 13. avgusta 1914. Rovinjsko državno pravdnništvo ju dolži, da se nista držala vojaških navodil, da morata voziti v določeni daljavi od obali, da ne zadeneta na kako mino, in vsled tega sta zakrivila potopitev ladje in z njo smrt nad 100 oseb. Ta katastrofa je največja po potopitvi »Titanica«.

— Plačilno gibanje delavcev v dunajski glavni delavni mestni železnici. Dne 25. junija dopoldne so delavci omenjene delavnice naenkrat ustavili svoje delo in pričeli stavkati. Vzrok, da so ustavili delo, je iskati v splošni draginji vseh živil in pa v znižanju krušne racije. Popoldne so odšli zaupniki delavcev k ravnatelju podjetja in mu razložili svoje zahteve. Razprave o tej stvari so se vršile še pri dunajskem županu, na večernem shodu stavkajočih delavcev pa so zaupniki naznanili delavcem izid teh razprav. Dosegli so, da dobe dne 1. julija enkratno doklado 180—380 kron, ki se jim novembra zopet obnovi. Delavske premije se zvišajo od 30 na 60 odstotkov. Obenem jim je župan obljubil, da jim iz zaloga dunajske občine dobavi živil. Delavci so sklenili, da gredo prihodnji dan zopet na delo.

— Petelin in uradni »šinet«. V Simbach na Bavarskem se je pripeljal neki nemški vojak, ki je prišel iz Srbije in prinesel s seboj razen drugih potnih potrebščin tudi lepega petelina. Glasom izvozne prepovedi bi moral potovati petelin zopet nazaj v Avstrijo, toda vojak se od svojega plena ni hotel ločiti. Zato so mu dali pri obmejni kontroli nasvet, naj petelina zakolje, ker se zaklana kuretnina pač lahko vzame s seboj. Vojak je hotel petelina takoj zaklati, toda carinski predpisi tega niso dopustili. Po daljšem barantanju in prerekanju je moral potovati vojak v spremstvu bavarskega finančnika do meje nazaj in tam je sredi inskega mostu, toda na avstrijski strani, odsekal petelinu glavo. Tako je smel nadaljevati srbski petelin svoje potovanje v Nemčijo.

— Stavka v Čerui na Koroškem. Iz Černe na Koroškem se nam poroča, da je tamošnje delavstvo zaradi skrajno slabe prehrane in mezdnih diferenc stopilo v stavko.

— Proslava obletnice Husove smrti. Ker niso mogli Čehi leta 1915. slaviti 500letnice smrti svojega reformatorja Jana Husa, katerega so 6. julija 1415 na Kostniškem koncilu (cerkvenem zboru) sežgali, jo bodo slavili letos 6. in 7. julija.

Vojna.

Italijanski napadi.

Italijani nadaljujejo svoje napade na beneški gorski fronti. Sovražni napori veljajo sedaj višinski skupini zapadno Brente do Asiaga. Tukaj je segel naš sunek 15. junja globoko v italijansko obrambno črto; večji del osvojevanega ozemlja pa so morale naše čete z ozirom na veliko sovražno premoč zopet izprazniti. Col del Rosso in Monte di Val bello sta cilj, ob katerega butajo sovražni valovi. Vse kaže, da bodo Italijani v bližnjih bojih zastavili vse sile, da se polaste ozemlja na obeh straneh Asiaga. Ob Piavi skušajo izsiliti prehod italijanskih čet na levi breg reke, a drzni njihovi poskusi niso imeli uspeha.

Avstrijska vojna poročila.

Dunaj, 28. junija. Uradno se razglša: V Judikarjah, v kotlini Arco in v dolini Adiče je segel brezuspešni uničevalni ogenj Italijanov daleč za naše črte. V ozemlju Presene se je ob čujočnosti naših hrabrih čet izjalovilo več sovražnih poizvedovalnih sunkov. Na beneški gorski fronti so bili Col del Rosso, zapadno odtod nahajajoči se Monte di Valbella in ozemlje zapadno Asiaga v močnem trajnem topovskem ognju. Pod vplivom tega ognja južno Canove zastavljeni sovražni sunki so bili od oddelkov št. 74 krvavo odbiti. Na fronti ob Piavi se je nov italijanski prehodni poizkus pri Fossalti izjalovil. Piava je vsled nalivov še vedno zelo deroča.

Dunaj, 29. junija. Uradno se razglša: Pri Zensonu in Noventi di Piave so poskušale sovražne čete izsiliti prehod čez Piavo. Poskusi niso imeli uspeha. Na ostali fronti artiljerijski boji.

Dunaj, 30. junija. Uradno se razglša: Na pozicije na visoki planoti Sedmih občin so bile včeraj do treh popoldne pod najtežjim topovskim ognjem, kateremu so nekaj ur pozneje sledili luti napadi močnih italijanskih čet na Col del Rosso in Monte di Val bella. Dočim je bil naskok na Col del Rosso že v početku udušen, je na Monte di Val bella sovražnik po srđitem boju vdrl v naše prve črte, a ogrski polk št. 131 in varaždinski polk št. 16 sta ga v protinapadu vrgla zopet nazaj. Nadaljnji sovražni napadi na Monte Sisemol in pri Asiagu so se razbili v našem artiljerijskem ognju. Sicer na celi fronti artiljerijski boji menjajoče se sile.

Nemška vojna poročila.

Berlin, 28. junija. Iz glavnega stana se poroča: Živahno delovanje Angležev in Francozov na obeh straneh Somme. Tudi v drugih odsekih med Ysero in Marno je zvečer narastel topovski ogenj. Danes zjutraj je narastel sovražni ogenj na obeh straneh reke Lys, med Bailleulom in Bethunom in južno Aisne do večje sile. Naša artiljerija je krepko odgovarjala. V posameznih odsekih so se razvili pehotni boji. Močni sovražni zastavki so dovedli do srđitih letalskih bojev. Naši letalci so sestrelili včeraj 25 sovražnih letal in 1 privezni balon, naši obrambni topovi pa 5 letal.

Berlin, 28. junija zvečer. Severno Lyse in južno Aisno odbijamo močne sovražne napade.

Berlin, 29. junija. Iz glavnega stana se poroča: Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Severno Lyse so močnemu artiljerijskemu ognju sledili luti napadi sovražne infanterije. Naskok na Merris se je razbil ob izredno težkih izgubah. V središču bojišča je sovražnik vdrl v Vieux Berquin. V protinapadu smo ga vrgli zopet nazaj. Severno Mervilla so se izjalovili sovražni napadi v našem ognju. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Južno Aisne so napadli Francozi po močni artiljerijski pripravi. Pri Ambleny smo jih po trdem boju zavrnili, napredovali pa so preko Cutry. S protinapadom smo jih vrgli na višine ob obeh straneh Cutry nazaj. V gojzdu Villers Cotterets smo zasledovali umikajočega se sovražnika ter ujei znatno število Francozov. V zračnem boju smo prizadejali sovražniku težak poraz. Sestrelili smo 19 sovražnih bojnih letal.

Berlin, 30. junija. Iz glavnega stana se poroča: V odsekih severno Lyse in južno Aisne čez dan narasčajoč artiljerijski ogenj, ki je proti večeru tudi na ostalih delih fronte postal jako živahen. Manjši infanterijski boji. Od nekaterih uspelih naših podjetjih smo dovedli znatno število ujetnikov.

Italijanska poročila.

Milan, 28. junija. »Secolo« piše: Maščevali smo se za Kobarid, a nismo še izbrisali posledice onega poraza. Ponoviti moramo pohod v sovražno deželo.

Rim, 28. junija. Nad 200 parlamentarcev vseh strank se je podalo včeraj v ministrsko predsedstvo, da izrazijo svoje čestitke Orlandu. Ministrski predsednik je pri tej priliki omenjal, kako grozne skrbi so morale italijansko vlado. Ko je Italijo zadel udarec pri Kobaridu in ko je šlo za to, je-li in kako bi si Italija mogla zopet opomoči imela je italijanska armada moke le za dva dni. Več province je ostalo dvanajst dni brez moke in kruha. Zmanjkalo je premoga in vlaki so zastajali na progah. Vendar — je rekel minister — smo vse to srečno prestali. Ne smemo pobešati glave! S ponosnim pogledom na kviško gremo neupognjeni na novo delo.

Letalski napad na Pariz.

Pariz, 29. junija. Uradno se poroča: Skupine sovražnih letal so v zadnji noči v več rojih preplule naše črte in odplule naravnost proti Parizu. Sprejete so bile od izredno srđitega ognja naših baterij. Zaznamovati je nekoliko človeških žrtv in precej stvarne škode.

Zadnje vesti.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 30. junija. Državni zbor je sklican na dan 16. julija. Poskusiti se hoče vse, da se rešijo vsaj državne potrebščine. Po cesarjevem naročilu nadaljuje poljedelski minister grof Silva Tarouca svoja pogajanja s strankami, da se sestavi potrebna večina za proračunski provizorij. Včeraj je konferiral s prezidijem Poljskega kluba. Od uspeha teh pogajanj je odvisen ves nadaljnji razvoj. Poslanec Steinhau, član prezidija Poljskega kluba, je zastopnikom časopisja danes izjavil, da bi bil brez uspeha vsak poskus, pregovoriti Poljake, ki so trdno sklenili, storiti to, kar morajo storiti. Nepotrebno je vsako pogajanje. Vsaka izpremembra storjenega sklepa je izključena.

Seidler v četrtič na krmilu.

Dunaj, 28. junija. Včeraj popoldne je cesar sprejel v posebni avdienci državne poslanca dr. Steinwendera, barona Pantza in dr. Pacherja ter poljedelskega ministra Sylva Tarouca. Zvečer je bil pod predsedstvom viteza Seidlerja ministrski svet.

Dunaj, 28. junija. Ministrska kriza je začasno končana. Cesar je izdal lastnoročno pismo na viteza dr. Seidlerja, katero se glasi: Četudi poizkus, da se odstranijo težkoče, ki so prisilile moje avstrijsko ministrstvo k demisiji, dosedaj še ni dosegel zaželjenega uspeha, smatram vendar za potrebno, da ne sprejemem demisije in mora torej ostati ministrstvo nadalje na svojem mestu. Ker pa je moja trdna volja, da ne pripustim nobenega preskodka parlamentarne vladne oblike, sklicujem državni zbor na dan 16. julija. Eckartsau, 28. junija 1918. Karel, m. p.

Prehranjevalna kriza.

Dunaj, 29. junija. Ker so prišle prehranjevalne razmere takorekoč do nerazrešljivih težkoč, je naslovil cesar Karl na nemškega cesarja Viljema pismo, in mu razložil nezdružno stanje aprovizacijskih razmer v Avstriji. Po iniciativi cesarja Viljema so se vršili v nemškem glavnem stanu razgovori, ki se jih je udeležil ogrski prehranjevalni minister k. r. Windischgrätz in en zastopnik c. in k. r. vrhovnega poveljstva. Pogajanja so se zelo ugodno končala in menarhiji sta se zednili za medsebojno podpiranje lo prihodnje žetve.

Naše izgube v ofenzivi proti Italiji.

Budimpešta 28. junija. Predno se je prestopilo k dnevnomu redu se je v današnji seji ogrske posanske zbornice oglasil za besedo ministrski predsednik dr. Wekerle, da z ozirom na pretirane govorce glede naše ofenzive v Italiji poda odkritosrčno stvarno poročilo na podlagi informacij od armadnega vodstva. Ministrski predsednik dr. Wekerle je konstatiral brez olepšavanja, da so Italijani ujeli skupno 12.000 mož, dočim imamo mi zaznamovati 50.000 ujetnikov. To pri tako veliki ofenzivi in pri takem umiku ni preveč. Mnogo žalostnejša je izguba na mrtvih, ranjenih in bolnih. Velika večina teh izgub odpade na bolne in ranjene. Število istih znaša 100.000 mož. (Veliko vznemirjenje.) Med njimi se nahajajo mrtvi, lahko in težko ranjeni, kakor tudi oni, ki so se priglasili kot bolni. Z ozirom na trditve, da so krvaveli samo ogrski polki, je naglašal ministrski predsednik, da se je udeležilo ofenzive 33 ogrskih in 37 avstrijskih polkov. Italijani so izgubili tekom te bitke 150.000 mož. Glede trditve, da je pomanjkanje municije povečalo izgube, je naglašal ministrski predsednik, da armada nikdar ni bila tako dobro preskrbljena z municijo, kakor sredi junija. Ker pa je bil od treh mostov čez Piavo eden takoj odplavljen in ker je potegnil ta s seboj vse druge, so nastale glede prevažanja municije in živil velike težkoče. Ujeti so bili le oni, ki so ostali na desnem bregu Piave, da krijejo umikanje. Kar se tiče vrednosti ofenzive, je izven vsakega dvoma, da smo s to ofenzivo prepredčili, da bi bil znaten del Italijanov prepeljan na zapadno fronto. To smo dosegli in akoprav so dogodki žalostni, vendar s stratežičnega vidika ne smemo presojati stvari kot take, ker smo prizadejali sovražniku večje izgube. Zato ni-

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

mamo nobenega povoda, da bi ne zaupali nadaljnemu razvoju. Naše postojanke so močne in zamoremo pričakovati s polnim zaupanjem nadaljnega razvoja. Nato je prešla zbornica na dnevni red.

Zračna poštna zveza Dunaj-Budimpešta.

Budimpešta, 30. junija. Kakor je »Az Est« iz zanesljivega vira izvedel, se ustanovi prihodnji teden zračna poštna zveza med Dunajem in Budimpešto, da se razbremeni brzjavni promet. Za zračni promet se bo pobirala posebna pristojbina.

Rumunska zbornica odobrila mirovno pogodbo.

Bukarešt, 29. junija. Rumunska poslanska zbornica je danes po daljši debati odobrila mirovno pogodbo s centralnimi državami.

Protirevolucija v Rusiji.

Stockholm, 29. junija. »Aftonbladet« poroča iz Petrograda: Iz Moskve so dospela semkaj poročila, da je boljševiska vlada v Moskvi strmoglavljena. Kornilov in Kaledin sta skupno z Nemci zasedla mesto. Nikolaj Nikolaevič da je bil proglašen za carja. Ljening in Trockij da sta pobegnila v Murman. Isti korespondent javlja, da nemško vojaško odposlanstvo v sredo še ni dobilo nobenega potrdila o tej vesti. C. kr. korespondenčni urad pripominja: Na Dunaju še ni prispelo na pristojno mesto nobeno poročilo o takih dogodkih.

Revolucija v Buhari.

Moskva, 29. junija. Glasom poročila petrograške brzjavne agenture iz Taškenta se vrši v Buhari revolucionarno gibanje.

Usoda bivšega carja.

Darmstadt, 29. junija. Kakor se poroča s pristojne strani, se zdi, da se vest o umoru bivšega carja ne potrjuje.

Kije v, 30. junija. Neki član sovjetske vlade poroča, da je vest o umoru bivšega carja napačna. Car in njegova rodbina so zdravi in izven vsake nevarnosti. Neverjetna je tudi vest, da je bil postavljen car pred revolucionarno sodišče.

Krimska vlada strmoglavljena.

Petrograd, 29. junija. Od Tatarov sestavljena vlada krimske republike je strmoglavljena. Na čelu nove vlade je ruski general Tunkjevič.

Posvetovanja o intervenciji v Sibiriji.

Stockholm, 30. junija. Iz Helsingforsa se poroča, da se vrše v Omsku važne konference med vladami Japonske, Sibirije in Kitajske glede skupnih operacij proti sovjetskim četam. Japonska je proti gotovim gospodarskim kontesijam pripravljena, da pomaga Sibiriji. Posvetovanja še niso zaključena.

Uradni dementi vesti o umoru bivšega cara.

Moskva, 30. junija. Ruska vlada je prešla od predsednika izvršilnega odbora v Jekaterinovu brzjavno poročilo, ki izjavlja, da je vest o umoru bivšega carja popolnem neresnična.

Angleška sodba o Kühlmannovem govoru.

London, 30. junija. Angleški merodajni krogi imajo o govoru dr. v. Kühlmanna naslednje mnenje: Nedvomno je, da je hotel nemški državni tajnik Angliji namigniti, da bi bil z Anglijo mogoč v glavnih vprašanjih sporazum, če obdrži Nemčija na vzhodu prosto roko. Njegov govor smatrajo za odkrito mirovno ponudbo, ki je bistveno namenjena Angliji. Kar se tiče Francije, si ne dela Kühlmann tozadevno nobenih skrbi. Njegova izvejanja so nedvomno določena za Anglijo. Govor pa je važen posebno zato, ker osvetljuje nemške razmere na Nemškem. Iz njega moremo razbrati, da so pametni ljudje na Nemškem zelo vznemirjeni. Avstrijski poraz je to vznemirjenje še povečal, kajti Nemčija uvideva, da nima od Avstrie ničesar pričakovati. Kühlmannov poskus je slab, kajti nikdo ne bo pripravljen, sklépati mir, ki bi pripustil, da anektira Nemčija severno Rusijo in ozemlje na jugu. Vidi se, da smatra govor Kursko in Livonsko odkrito za del nemške države.

Kerjenski na londonski delavski konferenci.

London, 29. junija. Reuterjev urad poroča: Kerjenski je prišel na delavsko konferenco. Bil je predstavljen skupščini od Hendersona in pozdravljen z živahnim odobravanjem. Izjavil je: »Sprejema, ki mi je bil prireditelj, ne smatram za ovacije moji osebi, ampak ruski demokraciji, ki se bojuje za nam vse svete ideale. Prišel sem naravnost iz Moskve in smatram za svojo sveto dolžnost, da naznamim angleškemu narodu in narodom

vsega sveta, da ruskega naroda in ruske demokracije ni mogoče zatreči. Upam in sem si tega svest, da se Vanbo ruski narod pridružil v velikem boju za svobodo«. Ko je Kerjenski končal svoj govor, je vprašal neki delegat, v imenu katerih delegatov govori Kerjenski in je pristavil, čemu ni mogel priti v London Troelstra, ako je prišel Kerjenski. Predsednik je izjavil, da za osebo, kakor je Kerjenski, tako vprašanje ne pomeni samo razžaljenje, ampak celo veliko razžaljenje. Nato je nastal velik tumult. Končno je bilo skoro soglasno sklenjeno, da se mora dotična oseba odstraniti z zborovanja. Delavska konferenca je sprejela nato resolucijo, da prekliče z 1.704.000 glasovi proti 961.000 glasovom strankarski politični mir.

Položaj v Angliji.

London, 29. junija. Voditelj urada za prehrano, Clynes, je imel na delavski konferenci govor, tekom katerega je prosil zborovalce, naj ne slabijo vlade pri nadaljevanju vojne in naj ne zahtevajo, da na on in njegovi tovariši izstopijo iz ministristva. Kühlmannov govor kaže, kak mir hoče Nemčija.

London, 30. junija. Delavska konferenca je z 1.704.000 glasovi sklenila, da prekliče politični strankarski mir. Ministri delavske stranke smatrajo sklep konference za jako resen. Sestali so se, da se posvetujejo o nastalem položaju. Glede Hendersonove zahteve, naj delavski ministri izstopijo iz vlade, se zatrjuje, da so delavski ministri zahtevani odstop odklonili.

Za tiskovni sklad »Napreja« so darovali slovenski železničarji, in sicer Bolmar 1 K, Zidar 1 K, A. T. 1 K, F. P. 1 K, C. F. 1 K, N. N. iz Zagorja 1 K, Arčon Ivan Vrtojba pri Gorici 12 K. — Skupaj 18 K.

Aprovizacija.

Petroleji za čevljarje, krojače, šivilje in hleve se bodo nakazoval v mestni posvetovalnici v torek, dne 2. julija od 9. do 12. ure dopoldne. Ti obrtniki morajo prinesiti s seboj rudečo legitimacijo, s katero prejemajo izkaznice za živila. Vsi drugi prosilci za petroleje pridejo pozneje na vrsto. Čas izdaje prejemnic za druge opravilce se objavi v listih.

Razno.

* Poraba municije v moderni vojni. »Press Bureau« v Berlinu je izračunal, kake množice železa se porabijo v vojski. Od začetka letošnje ofenzive na zapadnem bojišču so izstreljali od obeh strani nad 1.000.000.000 granat in šrapnelov. V bitki pri Arrasu leta 1917. so izstreljali skoro šestkrat več granat kot v celi francosko-nemški vojski pred 50 leti. V bitki pri Verdunu je bilo izstreljeno 1.350.000 ton jekla, za katerega dovoz je bilo treba 513.000 železniških voz. Iz teh števil lahko izprevidimo ogromno delo za fronto.

* Lichnowsky pušča svojo spomenico zaplenjevati. Knez Lichnowsky je pustil po svojem državnem pravniku v Haagu v večjih knjigotrnih tam še nahajajoče se prestave svoje spomenice zapleniti, da bi se kupčevanje s to ne razširjalo.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev v Ljubljani,

r. z. z. o. z.

vabi vse člane na

redni občni zbor

ki bo

dne 7. julija 1918 ob 9. dopoldne
v delavnici na Viču.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
2. Poročilo o računih za l. 1917.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Predložitev računskega zaključka in bilance za l. 1917.
5. Predlogi in nasveti.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Delavske zadruge za Trst, Istro in Furlanijo
vpisana zadruga z omeji. zavezo.

Naznanilo članom!

Vse člane vabimo, da takoj zahtevajo v svojem skladišču potrebne nalepke za kontrolne znamke, ki jih potem istotam še tekom tega meseca oddajo proti izročitvi 20 kronskih dividendnih znamk.

Vodstvo.

Delavske zadruge za Trst, Istro in Furlanijo
vpisana zadruga z omeji. zavezo.

Vsem članom se priporoča, da VRNEJO TAKOJ vse prazne steklenice za špirit in za vino, ker bi bili v nasprotnem slučaju primorani, vsled pomanjkanje steklenic, ustaviti vsako nadaljno razdeljevanje tega blaga.

Vrnjene steklenice morajo imeti na strani ali belo znamko z napisom Delavskih zadrug, ali pa enostavni, v steklenico samo vrezani napis. Steklenice, ki imajo ta znaka, se ne sprejemajo.

Vodstvo.

Najbolj zanimiv in najboljši slov.
ilustrirani tednik so:

TEDENSKE SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKE SLIKE« so nepolitičen in nestranski ilustriran tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKE SLIKE« bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKE SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKE SLIKE« slanejo četrt leta K 3-80 pol leta K 7-50 in celo leto 15.— K. Naročite si »TEDENSKE SLIKE« takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko »TEDENSKE SLIKE« za stonj in poštnine prosto na ogled.

Upravništvo lista »TEDENSKE SLIKE«

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10. I.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za sole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.